

El Futur és Ara considera que Catalunya progressa en matèria climàtica però no adequadament

- **Catalunya emet pràcticament el mateix CO2 que l'any 1990, mentre Europa ha retallat un 37% les emissions.**
- **Els pressupostos de carboni, el PLATER, el PINECCAT i l'Agència de la Natura avancen, però sense terminis definits d'aprovació.**
- **Les energies renovables i l'electrificació del país (mobilitat, indústria, usos tèrmics) no fan el salt necessari en un context d'emergència climàtica i ecològica.**
- **Amb determinació política, acompanyament de la ciència i un gran pacte social, Catalunya pot anticipar els efectes de l'escalfament global a la regió mediterrània i esdevenir un referent per a la seva resposta.**

Catalunya Progressa...

L'any 2023 entitats socials i ambientals vam decidir unir esforços per situar en el centre del debat públic la necessària resposta a la crisi climàtica i ecològica aprofitant el Dia internacional del medi ambient.

Així va néixer El Futur és Ara. Un espai de trobada entre la societat civil, institucions científiques i representants polítics per articular una resposta compartida a la crisi ecosocial.

Des de llavors, cada any hem aplegat a experts i científics per avaluar l'estat del nostre medi ambient i de les polítiques públiques i situar les prioritats immediates a un any vista.

La primera edició de El Futur és Ara, el juny del 2023 vam demanar:

- 1- Fulls de Ruta cap a la sostenibilitat basats en la ciència
- 2- Pressupostos de Carboni
- 3- Monitoratge Públic

El 2024, en la segona edició, coincidint amb l'avançament electoral a Catalunya, El futur és ara va posar de manifest tres prioritats:

- 1- Que el nou Govern situés al màxim rang l'emergència climàtica i la transició ecològica justa amb una vicepresidència amb capacitat d'influir en els diferents departaments de la Generalitat.
- 2- Agilitat administrativa i celeritat en els instruments normatius en matèria energètica i els plans de descarbonització.
- 3- Creació d'un organisme científic per posar el talent del nostre país al servei de la governança de la crisi ecosocial.

Però no adequadament

A nivell governamental, la vicepresidència s'ha traduït en **la reorganització del Govern amb una macro-Conselleria (de Territori, Habitatge i Transició Ecològica) que engloba les polítiques ambientals, energètiques i territorials.**

Però aquest canvi de moment no s'ha traduït en una acceleració de les polítiques ambientals pendents des del 2023. Tal com mostra l'Annex, **els instruments legals més destacats per fer front a l'emergència climàtica i ecològica segueixen pendents de tramitació o sense terminis clars d'aprovació: el Pressupost de Carboni, el PLATER, el PINECCAT, o l'Agència de la Natura.**

D'altra banda, **el món científic s'ha organitzat al voltant de la plataforma “La legislatura del no retorn”, per reclamar al president lideratge i un gabinet de crisi de naturalesa científica per fer front a la crisi climàtica i ecològica.** Més de 1.250 persones i gairebé una setantena d'institucions científiques i entitats s'han adherit a aquesta crida del món científic, entre les quals moltes de El Futur és Ara.

El Parlament de Catalunya va declarar l'Emergència Climàtica el 2019 i set anys després el gruix de les mesures per fer-hi front encara corren pels passadissos de la Generalitat esperant la seva aprovació. Mentrestant, Catalunya perd posicions i oportunitats en la nova economia verda i en sectors en els quals havia ostentat el lideratge. Mentre el conjunt de la UE ha reduït les emissions un 37% respecte de l'any 1990, Catalunya està pràcticament en el mateix volum d'emissions. A nivell estatal, **Catalunya està a la cua de la transició energètica justa i està**

perdent el tren de la nova economia descarbonitzada, amb només un 19,1% d'electricitat de fonts renovables el 2024, nivell per sota del de fa una dècada (21% el 2014 segons dades de REE).

2025: determinació política, per accelerar els canvis i frenar la desinformació

La gran apagada elèctrica del 28 d'abril ha estat aprofitada per amplis sectors per alimentar la desinformació respecte la transició energètica. Les fake news i **la manipulació de la informació** són un problema que **fa anys que s'arrossega en la lluita contra el canvi climàtic** i que **només es pot contrarestar amb determinació política i fets**.

Per això, en l'**edició 2025 de El Futur és Ara** demanem diligència i un full de ruta clar, amb objectius a 2030 i 2035 i alineats amb l'1,5º d'escalfament màxim planetari:

- 1) **Aprovar d'urgència els Pressupostos de Carboni previstos a la Llei del Canvi Climàtic de 2017**, per tal que aquests fixin els objectius de Catalunya en matèria d'emissions i siguin la base sobre la qual definir els instruments normatius i de planificació pendents d'aprovació.

Un cop aprovats, **impulsar un Pacte Social i Pla d'Inversions en Mitigació 2026-2030**, per tal de complir amb els objectius dels pressupostos de carboni fins el 2030 i fer que la transició energètica justa arribi no tan sols al sector elèctric, sinó també a la mobilitat, el transport de mercaderies, el sector residencial, l'industrial i també al sector primari. Així mateix, facilitar el **monitoratge públic** del compliment dels pressupostos mitjançant un recompte d'emissions nacional i per municipis.

Els estudis indiquen l'extrema urgència i importància clau de reduir les emissions com més aviat millor, cosa que requereix un esforç pressupostari extraordinari, especialment per garantir conseqüències positives per al conjunt de la població. Cal recordar que la Llei estableix l'aprovació de pressupostos de carboni per períodes de 5 anys i aquests arriben amb 5 anys de retard, pel que és inajornable la determinació política per tal de recuperar com abans millor el terreny perdut. El primer pressupost 2021-2025 i el segon 2026-2030 **havien d'estar vigents el 31 de desembre de 2020**, i el tercer pressupost 2031-2035, el **31 de desembre de 2023**.

- 2) **Completar en un màxim de 12 mesos la tramitació del Pla Territorial de les Energies Renovables (PLATER)**, incloent les zones d'acceleració pels objectius energètics de 2030 i 2035, en observació dels mandats de la Directiva Europea 2023/2413 de Renovables, així com una planificació de les

infraestructures d'emmagatzematge i distribució associades per garantir l'estabilitat del sistema i dels preus.

Iniciar sense demora el diàleg social imprescindible per prevenir i resoldre els conflictes territorials vinculats al desplegament de les energies renovables i l'electrificació del país. Així mateix, el PLATER ha d'incorporar **mecanismes per garantir el foment de l'autoconsum compartit i les comunitats energètiques a tot el territori**, mitjançant una planificació que en reconegui el potencial per diversificar el model energètic, reforçar la resiliència territorial i afavorir una major participació ciutadana en una justa transició energètica.

3) **Articular amb el món científic català un mecanisme de governança de la crisi climàtica i ecològica**, que tingui com a prioritats:

- **Plans d'adaptació i resiliència de les infraestructures essencials del país** (aigua, energia, telecomunicacions, mobilitat i salut)
- Revisar els grans instruments de planificació del país (Pla territorial general de Catalunya, Plans territorials parcials, Pla d'infraestructures del transport...), per **planificar l'ordenació territorial i les noves infraestructures necessàries per aconseguir el compliment dels pressupostos de carboni**.
- **Monitoritzar el pressupost de carboni** i determinar les millors opcions a mig i llarg termini i, tal com preveu la Llei de Canvi Climàtic, efectuar un **rendiment de comptes anual al Parlament**.
- **Monitoritzar l'evolució dels efectes de l'escalfament global a Catalunya i els seus impactes, ambientals, socials i econòmics**.
- Integrar totes aquestes funcions en un **Observatori de monitorització i resposta al canvi climàtic de Catalunya**.

Barcelona, a 31 de maig de 2025

Annex - Estat de tramitació de diversos instruments legals per a la sostenibilitat climàtica i ecològica a Catalunya.

Instrument	Data prevista per normativa	Any d'inici de la tramitació/redacció	Estat actual	Fase de tramitació / observacions
Pressupostos de carboni	Sí: 31/12/2020 1r i 2n quinquenni; 31/12/2023 3r quinquenni	2021	Proposats pel CECC (2024), pendents d'aprovació	Informe tècnic presentat; falta aprovació oficial del Parlament

PLATER	Sí (DL 24/2021)	2022	En redacció	Consulta prèvia i informes sectorials en curs
PINECCAT 2030	Sí (Llei 16/2017)	2022	Redactat i consultat	Pendants d'aprovació definitiva
Inventari d'embornals de carboni	Sí ((Llei 16/2017, art. 18.2)	Pendent d'inici	Pendent d'inici	Pendent d'inici
Fiscalitat de carboni	Opcional (Llei 16/2017, art. 33)	2019	Sense desplegament efectiu	Sense calendari anunciat
Adaptació normativa europea qualitat de l'aire	Obligatòria (UE)	2023	Aprovat	Decret 132/2024 del Pla de qualitat de l'aire
Agència de la Natura de Catalunya	Sí (Llei 7/2020)	2020	Aprovada però no desplegada	Estructura no activada per oposició del sector primari
Pla sectorial de connectors ecològics	Prevista (Llei espais naturals)	Pendent	Sense document públic	Possiblement en estudi tècnic
Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic	Sí (Llei 16/2017)	2012 (1a versió), 2021 (2a versió)	ECACC 2021-2030 vigent	Document publicat; cal seguiment periòdic
Llei de Biodiversitat	Prevista a nivell estatal i reclamada a Catalunya	2023 (anunciada en plans)	No presentada	En espera de projecte de llei

Taula elaborada amb informació pública i tècnica actualitzada a 2024. La informació hauria de ser contrastada amb fonts oficials per a usos administratius.